

Základní škola, Šlapanice, okres Brno-venkov, příspěvková organizace
Masarykovo nám. 1594/16, 664 51 Šlapanice
www.zsslapanice.cz

MODERNÍ A KONKURENCESCHOPNÁ ŠKOLA
reg. č.: CZ.1.07/1.4.00/21.2389

VÝZNAMOVÉ POMĚRY MEZI VH

DIGITÁLNÍ UČEBNÍ MATERIÁL
VY_32_INOVACE_BO_02-04_CJ-8

autor

Mgr. Petra Boháčková

vzdělávací oblast

Jazyk a jazyková komunikace

předmět

Český jazyk

ročník

8.

ZŠ Šlapanice 2012 – 2013

VÝZNAMOVÉ POMĚRY MEZI VH – pracovní list

1. Vyjmenuj všechny významové poměry, které můžeme mezi VH určit:

.....
.....

2. Jak nazýváme spojky, které spojují věty hlavní?

3. Čárku nepíšeme před některými spojovacími výrazy významového poměru -
....., ale věty spojené dvojitými spojovacími výrazy
tohoto významového poměru čárkou

4. Přiřaď k jednotlivým spojovacím výrazům daný významový poměr:

jenže -	dokonce -
anebo -	a proto -
hned – hned -	vždyť -
nýbrž -	či -
tedy -	nejen – ale i -
sice a ale -	neboť -

5. Dle charakteristiky doplň příslušný významový poměr:

a) Věty jsou volně přiřazené, významově jsou rovnocenné.

.....

b) Druhá věta vyjadřuje důsledek, který vyplývá z obsahu věty první.

.....

c) Druhá věty vysvětluje obsah věty první.

.....

d) Obsah druhé věty zesiluje význam věty první.

.....

e) Jestliže platí obsah jedné věty, neplatí obsah věty druhé.

.....

f) Obsah druhé věty odporuje obsahu věty první nebo ho omezuje.

.....

6. Doplň do souvětí vhodný spojovací výraz, aby vzniklo souvětí souřadné; doplň čárky a urči významový poměr:

a) Musíme trénovat nás čeká důležitý zápas.

b) Zajímají mě různá povolání zvolit si musím jedno.

c) si vyzvedneš vstupenku předem se na koncert nedostaneš.

d) Bylo mu už mnohem lépe vstal dnes z postele

e) Zítra nás čeká písemka z dějepisu se večer musím ještě učit.

7. Urči v souvětích významový poměr, doplň čárky:

a) V Německu se dobře domluvil a našel si tam i přátele.

b) Neuměl dobře německy a tak se v Německu špatně domluvil.

c) Děti slušně pozdravily a stařenka jim s úsměvem odpověděla.

d) Chlapci pozdravili a odpovědi se nedočkali.

e) Přihlas se dnes nebo přines přihlášku do konce týdne.

f) Přihlas se dnes nebo s tebou nebudeme počítat.

g) Odvedl dobrou práci a odměna za ni byla také dobrá.

h) Odvedl dobrou práci a proto dostal odměnu.

ŘEŠENÍ

2. **souřadící**

3. **slučovací; oddělujeme**

4.

jenže - **ODPOROVACÍ**

dokonce - **STUPŇOVACÍ**

anebo – **VYLUČOVACÍ**

a proto - **DŮSLEDKOVÝ**

hned – hned – **SLUČOVACÍ**

vždyť - **PŘÍČINNÝ**

nýbrž – **ODPOROVACÍ**

či - **VYLUČOVACÍ**

tedy – **DŮSLEDKOVÝ**

nejen – ale i - **STUPŇOVACÍ**

sice a ale – **ODPOROVACÍ**

neboť - **PŘÍČINNÝ**

5.

a) **SLUČOVACÍ**

b) **DŮSLEDKOVÝ**

c) **PŘÍČINNÝ**

d) **STUPŇOVACÍ**

e) **VYLUČOVACÍ**

f) **ODPOROVACÍ**

6. např.:

a) Musíme trénovat,**neboť**..... nás čeká důležitý zápas. **PŘÍČINNÝ**

b) Zajímají mě různá povolání,**jenže**.... zvolit si musím jedno. **ODPOROVACÍ**

c) **Bud'**..... si vyzvedneš vstupenku předem, ...**nebo**..... se na koncert nedostaneš. **VYLUČOVACÍ**

d) Bylo mu už mnohem lépe, ...**dokonce**..... vstal dnes z postele. **STUPŇOVACÍ**

e) Zítra nás čeká písemka z dějepisu, ...**a proto**..... se večer musím ještě učit.

DŮSLEDKOVÝ

6. Urči v souvětích významový poměr, doplň čárky:

- a) V Německu se dobře domluvil a našel si tam i přátele. **SLUČOVACÍ**
- b) Neuměl dobře německy, a tak se v Německu špatně domluvil. **DŮSLEDKOVÝ**
- c) Děti slušně pozdravily a stařenka jim s úsměvem odpověděla. **SLUČOVACÍ**
- d) Chlapci pozdravili, a odpovědi se nedočkali. **ODPOROVACÍ (ale)**
- e) Přihlas se dnes nebo přines přihlášku do konce týdne. **SLUČOVACÍ**
- f) Přihlas se dnes, nebo s tebou nebudeme počítat. **VYLUČOVACÍ**
- g) Odvedl dobrou práci a odměna za ni byla také dobrá. **SLUČOVACÍ**
- h) Odvedl dobrou práci, a proto dostal odměnu. **DŮSLEDKOVÝ**

METODICKÝ LIST

Pracovní list opakuje, procvičuje a prohlubuje učivo o významových poměrech mezi větami hlavními. Materiál použijeme po důkladném seznámení s učivem. Lze využít pro samostatnou práci, práci ve dvojicích či malých skupinkách, kde si žáci navzájem předávají vědomosti a diskutují o daných jevech. Při společné kontrole učivo doplňujeme, žádáme zdůvodnění.

ZDROJE

HRDLIČKOVÁ, H., KLÍMA, I. A KOL. *Český jazyk pro 8. ročník ZŠ a příslušný ročník víceletých gymnázií. I. díl – Učivo o jazyce*. 1. vyd. Praha: Alter 2000. ISBN 8072450115. s. 80 – 84.